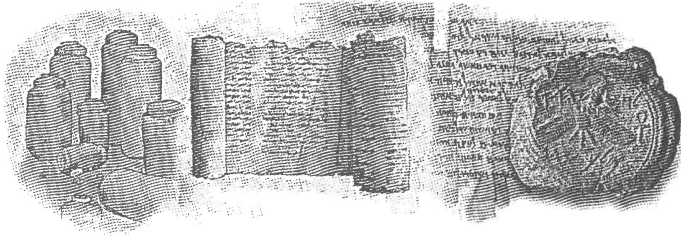

BÀI HỌC 10

KINH THÁNH LÀ LỊCH SỬ

CÂU GÓC: “*Ta là Giê-hô-va Đức Chúa Trời người, đã rút người ra khỏi xứ Ê-díp-tô, là nhà nô lệ*” (Xuất Ê-díp-tô Ký 20:2 [cũng xem Phục truyền 5:6]).

KINH THÁNH NGHIÊN CỨU: 1 Sa-mu-ên 17; Ê-sai 36:1–3, Ê-sai 37:14–38; Đa-ni-ên 1, 5; Ma-thi-ơ 26:57–67; Hê-bơ-rơ 11:1–40.

Kinh Thánh được hình thành trong lịch sử. Lịch sử Kinh Thánh tiến trình từ một khởi đầu tuyệt đối, khi Đức Chúa Trời tạo ra tất cả mọi thứ, để đến một mục tiêu cuối cùng, khi Ngài sẽ khôi phục trái đất trong Lần Tái Lâm của Ngài.

Bản chất lịch sử của Kinh Thánh là một đặc điểm phân biệt nó ra với tất cả các sách thiêng liêng của các tôn giáo khác. Kinh Thánh giả định sự hiện hữu của một Đức Chúa Trời đích thân hành động trong lịch sử. Kinh Thánh không cố gắng để chứng minh sự hiện hữu ấy. Ban đầu, Đức Chúa Trời phán, thì các sự sống trên mặt địa cầu được tạo ra (Sáng thế Ký 1:1–31). Ngài gọi Áp-ram ra khỏi xứ Canh-đê. Ngài giải cứu dân Ngài khỏi sự kềm kẹp trong kiếp nô lệ tại Ai Cập. Ngài viết Mười Điều Răn bằng chính những ngón tay mình trên hai phiến đá (Xuất Ê-díp-tô Ký 31:18). Ngài sai các tiên tri đến với dân Ngài. Ngài mang sự đoán xét đến cho họ. Ngài kêu gọi dân Ngài sống theo và chia sẻ các luật pháp thiên thượng mà Ngài đã ban phát cho họ, và chia sẻ kế hoạch cứu rỗi của Ngài cho các quốc gia khác. Cuối cùng, Ngài gửi Con của Ngài là Đức Chúa Giê-su Christ xuống trần, và từ đó lịch sử bước vào một khúc quanh mới muôn đời.

Tuần này, chúng ta sẽ nghiên cứu một số vấn đề chính trong lịch sử như được mô tả trong Kinh Thánh và cả một số bằng chứng khảo cổ học giúp chứng minh lịch sử như được thể hiện trong Kinh Thánh.

1. ĐA-VÍT, SA-LÔ-MÔN, VÀ CÁC VUA

Thời kỳ cai trị của hai vua Đa-vít và Sa-lô-môn là thời kỳ hoàng kim trong lịch sử Y-sơ-ra-ên. Nhưng nếu cả hai vua ấy không bao giờ hiện hữu, như có một số người cho là họ chỉ là huyền thoại, thì sao? Điều gì sẽ xảy ra nếu vương quốc của họ không rộng lớn như Kinh Thánh mô tả, như một số người cũng đã tuyên bố? Không có Đa-vít thì sẽ không có Giê-ru-sa-lem, thủ đô của quốc gia (2 Sa-mu-ên 5:6-10). Không có Đa-vít, sẽ không có đền thờ được xây dựng bởi con trai ông, vua Sa-lô-môn (1 Các Vua 8:17-20). Cuối cùng, nếu không có Đa-vít thì tương lai đã không có Đấng Mê-si hay là Đấng Cứu thế, vì qua dòng dõi của Đa-vít, một Đấng Thiên Sai đã được hứa (Giê-rê-mi 23:5, 6; Khải huyền 22:16). Lịch sử Y-sơ-ra-ên cần phải được viết lại hoàn toàn. Tuy nhiên, lịch sử đó, như được đọc trong Kinh Thánh, chính xác là những gì mang lại cho Y-sơ-ra-ên và hội thánh một vai trò và sứ mệnh có một không hai của họ.

Đọc 1 Sa-mu-ên 17. Đức Chúa Trời đã ban một sự chiến thắng rõ ràng cho Y-sơ-ra-ên. Ai đã được dùng để mang đến sự chiến thắng này? Sự chiến thắng này xảy ra tại đâu?

Lưu ý sự mô tả địa thế rất chính xác của cuộc chiến trong các câu đầu trong 1 Sa-mu-ên 17:1-3. Địa điểm của Khirbet Qeiyafa nằm trên những ngọn đồi ngay tại khu vực của trại Y-sơ-ra-ên được mô tả trong đoạn này. Các cuộc khai quật gần đây đã tìm thấy một thành đồn trú được củng cố mạnh mẽ nhìn ra thung lũng, và lối kiến trúc của thành là từ thời đại của Sau-lơ và Đa-vít. Người ta tìm thấy hai cổng giống theo kiểu các thành đương thời đã được khai quật. Vì hầu hết các thành phố tại vùng Y-sơ-ra-ên cổ đại chỉ có một cổng, đặc điểm này có thể giúp xác định địa điểm này là Sa-ra-im (1 Sa-mu-ên 17:52), trong tiếng Do Thái có nghĩa là “hai cổng”.

Nếu sự kiện này là đúng, thì đây là lần đầu tiên chúng ta đã xác định được cái thành cổ mà Kinh Thánh đã ghi lại này. Trong năm 2008 và 2013, người ta tìm được hai dòng chữ khắc, mà nhiều người tin là đại diện cho chữ viết tiếng Hê-bơ-rơ cổ nhất. Dòng chữ thứ hai đề cập đến tên Êt-ba-anh, cùng tên với một trong những người con trai Sau-lơ, (1 Sử Ký 9:39).

Năm 1993, các cuộc khai quật tại thành phố phía bắc của Ten Đan đã phát hiện ra một dòng chữ tưởng niệm được viết bởi vua Ha-xa-ên của Đa-mách, người đã ghi lại chiến thắng của mình thắng “vua của Y-sơ-ra-ên” và vua ấy là “vua của nhà Đa-vít”. Lời ghi khắc này cùng một lối nói khi nhắc đến các vua của dòng dõi vua Đa-vít như cách họ được mô tả trong Kinh Thánh, là thêm bằng chứng khảo cổ tỏ tường cho thấy Đa-vít thật sự hiện hữu trong lịch sử, giống như Kinh Thánh nói.

Hãy suy gẫm thử niềm tin của chúng ta sẽ thế nào nếu, như vài người nói, rằng vua Đa-vít không thực sự có thật?

2. Ê-SAI, Ê-XÊ-CHIA VÀ SAN-CHÊ-RÍP

Đọc Ê-sai 36:1-3 và Ê-sai 37:14-38. Các lời ghi lại ở đây nói về một chương trình tấn công mãnh liệt của người A-si-ri chống lại Giu-đa, và Đức Chúa Trời đã giải cứu dân Ngài như thế nào?

Năm 701 TC, Sa-chê-ríp xách động một chiến dịch chống lại Giu-đa. Sự kiện này được ghi lại trong Kinh Thánh. Nó cũng được ghi lại bởi chính San-chê-ríp qua nhiều cách. Trong niên sử của mình, đã được phát hiện ở thủ phủ Ni-ni-ve, ông ta đã tự hào ghi, “Bốn mươi sáu trong số các thành bền vững (của Ê-xê-chia) và vô số các làng nhỏ hơn trong xứ của họ, tôi đã bao vây và chinh phục.” Trong cung điện của San-chê-ríp tại Ni-ni-ve, ông ta đã cho vẽ một tấm tranh lớn che phủ các bức tường của phòng khánh tiết là hình ảnh ghi lại sự chiến thắng của ông khi ông bao vây và chiến thắng thành La-sích của xứ Giu-đa.

Các cuộc khai quật gần đây tại La-sích đã tìm thấy các mảnh vỡ của một sự tàn phá rất lớn đã đến trên thành phố này do kết quả của sự đốt phá bởi tay San-chê-ríp. Nhưng thành Giê-ru-sa-lem đã được thoát không bị phá hủy một cách kỳ diệu. Những lời ngạo mạn của San-chê-ríp đã ghi chép về điều này: “Đối với Ê-xê-chi-ên của người Giu-đa, ta đã kềm hãm hẳn trong thành của hắn như một con chim trong chuồng.” Không có lời mô tả nào về việc phá hủy Giê-ru-sa-lem và không có câu chuyện nào ghi lại là dân thành đã bị bắt làm nô lệ.

Đúng là Giê-ru-sa-lem bị bao vây, nhưng Kinh Thánh ghi lại rằng cuộc bao vây chỉ kéo dài một ngày, vì thiên sứ của Đức Chúa Trời giải cứu Giê-ru-sa-lem. Như Ê-sai đã tiên đoán, vì vậy “Vậy nên, Đức Giê-hô-va phán về vua A-si-ri như vậy: Nó sẽ không vào thành này, chẳng bắn vào một mũi tên, cũng chẳng dùng một cái thuẫn mà nghịch với, và chẳng đắp lũy mà cự lại. Nó sẽ theo con đường mình đã noi đến mà trở về, không vào thành này đâu, Đức Giê-hô-va phán vậy. Ta sẽ bình vực thành này, để giải cứu nó, vì có ta và vì có Đa-vít là tôi tớ ta” (Ê-sai 37:33-35).

Thật thú vị, chỉ có thành La-sích được mô tả tỏ tường tại Ni-ni-ve, thủ phủ của A-si-ri. Trong bức tranh vĩ đại ấy ở cung điện, không thấy nhắc đến Giê-ru-sa-lem. San-chê-ríp chỉ có thể tự hào về sự đầu hàng của thành La-sích. Cuộc chiến đấu giữa Chúa của thiên đàng với các thần của người A-si-ri đã được thể hiện qua sự giải thoát của dân Ngài. Ngài nhìn thấy những hành động xâm lược của A-si-ri. Ngài nghe những lời cầu nguyện của Ê-xê-chia. Đức Chúa Trời hành động trong lịch sử.

Làm thế nào bạn có thể nhớ rằng Đức Chúa Trời đã giải cứu Y-sơ-ra-ên cách kỳ diệu vào thời điểm và địa điểm này cũng chính là Đức Chúa Trời mà bạn cầu nguyện, trông cậy, và tin tưởng vào ngày hôm nay?

3. ĐA-NI-ÊN, NÊ-BU-CÁT-NẾT-SA, VÀ BA-BY-LÔN

Vào tháng 7 năm 2007, một học giả từ Viện Đại Học Vienna khi đang thực hiện một dự án tại Viện Bảo Tàng Anh Quốc thì ông tìm thấy một bảng khắc từ thời Nê-bu-cát-nết-sa, vua của Ba-by-lôn. Trên bảng này, ông ta tìm thấy tên là “Nê-bô Sa-sê-kim”, là tên của một quan chức Ba-by-lôn được đề cập trong Giê-rê-mi 39:3. Nê-bô Sa-sê-kim một trong nhiều nhân vật trong hàng các vua và các quan chức, mà qua các công cuộc khảo cổ, được khám phá là những người thật sống trong thời kỳ của Đa-ni-ên và Nê-bu-cát-nết-sa.

Đọc Đa-ni-ên 1 và 5. Thế nào để những quyết định ban đầu của Đa-ni-ên tương ứng với các hành động của Đức Chúa Trời khi Ngài sử dụng ông làm tôi tớ và tiên tri của Ngài để mang ảnh hưởng đến hàng triệu người trong lịch sử?

Đa-ni-ên “quyết định trong lòng rằng” (Đa-ni-ên 1:8) sẽ trung thành với Đức Chúa Trời về việc ăn uống cũng như cầu nguyện. Những thói quen tốt này, được hình thành từ thuở ban sơ trong kinh nghiệm sống của ông, đã trở thành thói quen giúp ông có sự can đảm trọn cuộc đời mình. Kết quả của nếp sống ấy là biết suy nghĩ chín chắn, nhận được sự khôn sáng và hiểu biết từ thiên thượng. Điều này đã được công nhận bởi vua Nê-bu-cát-nết-sa và Bên-xát-sa, và họ đã tôn trọng và ban cho ông chức vị cao trọng nhất trong vương quốc. Nhưng, có lẽ quan trọng hơn cả là cách sống và sự khôn ngoan Chúa ban đã dẫn đến việc thay đổi chính cá nhân vua Nê-bu-cát-nết-sa (Đa-ni-ên 4:34-37).

Nê-bu-cát-nết-sa là con trai của Na-bô-pô-lát-sa. Họ đã cùng nhau xây dựng một thành phố thật uy nghi và huy hoàng, vượt trội hơn mọi thành trong thế giới thời cổ (Đa-ni-ên 4:30). Thành Ba-by-lôn rất rộng lớn, với hơn 300 ngôi đền, một cung điện tuyệt đẹp và cả thành được bao quanh bởi những bức tường đôi khổng lồ dày 12 và 22 thước Anh. Các bức tường được ngăn bởi tám cổng chính, tất cả được đặt theo tên của các vị thần lớn của Ba-by-lôn. Nổi tiếng nhất là cổng *Ishtar*, được người Đức khai quật và xây dựng lại tại trong Bảo Tàng Viện Pergamom ở Bá-linh.

Trong Đa-ni-ên 7:4, Ba-by-lôn được mô tả là một con sư tử với đôi cánh đại bàng. Con đường diễu hành dẫn đến cổng *Ishtar* được lót bằng hình ảnh của 120 con sư tử. Một hình ảnh của một con sư tử lớn đang đạp trên một hình người cũng được tìm thấy trong các cuộc khai quật khảo cổ và vẫn còn đứng vững bên ngoài cổng thành. Tất cả đều là bằng cứ rằng sư tử là một biểu tượng thích hợp cho Ba-by-lôn vĩ đại. Những lịch sử ghi lại trong Kinh Thánh và các sử điệp tiên tri của Kinh Thánh đã được xác nhận.

Đa-ni-ên 1:8 nói rằng Đa-ni-ên đã “quyết định trong lòng mình”. Điều ấy có nghĩa là gì? Có những điều nào mà bạn thấy “quyết định trong lòng mình” rằng sẽ làm hay không làm?

4. ĐỨC CHÚA GIÊ-SU TRONG LỊCH SỬ

Đọc Ma-thi-ơ 26:57–67, Giăng 11:45–53 và Giăng 18:29–31. Cai-phe là ai, và vai trò của ông ta trong cái chết của Đấng Christ là gì? Bôn-xơ Phi-lát là ai, và vì sao quyết định của ông là quan trọng nhất đối với Tòa Công Luận?

Cai-phe là Tế Lễ Thượng Phẩm và là người xúi giục âm mưu tìm cách giết Đức Chúa Giê-su. Ông là nhân vật có thật theo lời chép của Josephus, một sử gia người Do Thái viết lịch sử cho chính quyền La Mã. “Ngoài ra, ông ta cũng tước chức của Joseph, người còn được gọi là Cai-phe, là chức tế lễ tối cao, và bổ nhiệm Jonathan, con trai của A-na, là cựu tế lễ tối cao, để kế vị mình” – *Josephus Complete Works* (Grand Rapids, MI: Kregel Xuất bản, 1969), quyển 18, chương 4, trang 381.

Năm 1990, một ngôi mộ gia đình đã được phát hiện ở phía nam thành Giê-ru-sa-lem có mười hai bộ xương hoặc hộp xương. Các đồng tiền và đồ gốm từ ngôi mộ có niên đại khoảng giữa thế kỷ thứ nhất Sau Công nguyên. Một chiếc hộp chạm trổ công phu nhất trong số các hộp, và hộp ấy chứa một số các bộ xương, và hộp được khắc tên “Joseph con trai của Caiaphas”. Nhiều học giả tin rằng đây là ngôi mộ và hộp xương của Cai-phe, người Tế Lễ Thượng Phẩm đã nhúng tay trong cái chết của Chúa Giê-su.

Năm 1961, một dòng chữ khắc mang tên “ontius Pilate, chức thống đốc của xứ Giu-đê dưới triều đại của Hoàng đế Tiberius”, đã được tìm thấy trên một phiến đá trong nhà hát tại Caesarea Maritima, Do Thái.

Do đó, trong cả hai trường hợp này, một số nhân vật chính xung quanh cái chết của Đức Chúa Giê-su Cơ Đốc đã được lịch sử chứng thực.

Các nhà sử học ngoài đời của hai thế kỷ đầu tiên cũng nói về một nhân vật Giê-su của Na-xa-rét. Ông Tacitus, nhà sử học La Mã, viết về một người gọi là Christ bị xử tử bởi Bôn-xơ Phi-lát dưới triều đại hoàng đế Tiberius, và về các người gọi là “Cơ Đốc nhân” (Christians) đầu tiên ở La Mã. Ông Pliny the Younger, một thống đốc La Mã, viết trong năm 112 – 113 S.C cho hoàng đế Trajan, để hỏi ý ông ta phải đối xử với các Cơ Đốc nhân như thế nào. Ông mô tả họ “là những người như gặp nhau vào một ngày trong tuần trước khi trời sáng, họ tụ tập và hát những bài thánh ca dường như để tôn vinh một vị thần của họ.”

Những khám phá khảo cổ và các nguồn lịch sử này cho thấy ngoài đời – chứ không phải trong đạo và kinh thánh, có sự hiện hữu của Đức Chúa Giê-su, là một vị đã được thờ phượng trong vòng 50 năm đầu sau khi Ngài chết. Các sách phúc âm là nguồn chính yếu về Đức Chúa Giê-su, và chúng ta nên nghiên cứu chúng một cách cẩn thận để tìm hiểu thêm về Đức Chúa Giê-su và cuộc đời của Ngài.

Tuy có được bằng chứng khảo cổ để ủng hộ đức tin của chúng ta là rất hay, nhưng tại sao chúng ta phải học cách không để đức tin của mình phụ thuộc vào những điều này, nếu chúng có thể đôi khi là hữu ích?

5. ĐỨC TIN VÀ LỊCH SỬ

Chúng ta không sống trong một môi trường bọc kín. Nhưng chúng ta chung đụng với mọi người trong cuộc sống mình, và mọi chọn lựa của chúng ta không chỉ ảnh hưởng đến bản thân mà còn cho cả người khác. Cũng vậy, cuộc sống của những người dân Chúa của nghìn xưa có tác động lớn đến tương lai của những người khác ngoài chính họ. Trong Hê-bơ-rơ 11, đoạn Kinh Thánh nổi tiếng về các gương đức tin, chúng ta thấy tóm tắt ảnh hưởng này của các anh hùng đức tin của thời cổ.

Đọc Hê-bơ-rơ 11:1-40. Những bài học nào chúng ta có thể học được qua đời sống của những bậc anh hùng của thời cổ?

Ê-nóc _____

Nô-ê _____

Áp-ra-ham _____

Sa-ra _____

Giô-sép _____

Môi-se _____

Ra-háp _____

Sam-sôn _____

Đức tin không chỉ đơn giản là niềm tin vào một cái gì đó hoặc ai đó; đức tin là hành động để đáp ứng lại niềm tin ấy. Đó là một đức tin hành động; đây là những gì được xem là công bình. Đó là những hành động đức tin thay đổi lịch sử. Mỗi hành động này đều phụ thuộc vào sự trông cậy nơi Lời Chúa.

Nô-ê đã hành động trong đức tin khi ông đóng tàu, tin vào Lời Chúa hơn vào kinh nghiệm cá nhân mình hay là vào sự suy luận của mình. Bởi vì trời chưa bao giờ mưa, kinh nghiệm và suy luận cho rằng một trận lụt là chuyện hoàn toàn vô lý. Nhưng Nô-ê đã vâng lời Đức Chúa Trời và vì vậy dòng giống loài người tồn tại. Áp-ra-ham, lúc ấy còn được gọi là Áp-ram, rời U-rơ ở miền nam Mê-sô-pô-ta-mi, là một thành lớn cổ nền văn minh tân tiến và phức tạp nhất thế giới lúc bấy giờ, và ông đã cất bước ra đi, rời bỏ tất cả, dẫu ông không biết Chúa sẽ dẫn mình đi đâu. Nhưng ông đã chọn hành động theo Lời Chúa phán truyền. Môi-se đã chọn làm người chăn dắt dân của Đức Chúa Trời đi đến Đất Hứa hơn là chọn để trở thành vua cai trị Ai Cập, là đế chế vĩ đại nhất thời đó. Ông đã tin vào giọng nói của Đấng Toàn năng, phán ra từ bụi cây đang cháy. Ra-háp quyết định tin tưởng vào các câu chuyện nói về sự giải thoát của Đức Chúa Trời cho dân Ngài, và nàng che chở hai người dò thám, và vì vậy nàng đã trở thành một phần tử của dòng dõi Chúa Giê-su. Những quyết định chúng ta biết ta làm, dẫu chúng ta xem rất thường tình, lại có thể sẽ ảnh hưởng đến cuộc sống của vô số người trong thế hệ này và của những người của tương lai!

Có những quyết định quan trọng nào vẫn còn chờ bạn quyết định? Cuối cùng bạn chọn một quyết định, bạn đi đến sự chọn lựa ấy như thế nào, và tại sao?

NGHIÊN CỨU BỔ TÚC:

“Kinh Thánh là sử sách cổ xưa nhất và toàn diện nhất mà con người có. Nó đến từ nguồn suối của chân lý vĩnh cửu, và trải bao thời đại, một bàn tay thiêng liêng đã giữ cho nó luôn thuần khiết. Nó thấp sáng quá khứ xa xôi, nơi mà những con người không có Kinh Thánh, đã vô vọng tìm kiếm để biết quá khứ ấy đã như thế nào. Chỉ trong Lời của Chúa mà chúng ta thấy sức mạnh đã đặt nền móng cho địa cầu và kéo dài nó đến tận thiên đàng. Chỉ trong Kinh Thánh chúng ta mới tìm thấy được lời tường trình xác thực về nguồn gốc của mọi dân tộc. Chỉ ở đây mà một lịch sử của loài người được phô bày không hề bị làm mờ bởi niềm tự hào hay định kiến của con người.” – Ellen G. White, *Education*, trang 173.

“Kẻ có kiến thức về Đức Chúa Trời và Lời Ngài có được một đức tin vững vàng vào sự thiêng liêng của Kinh Thánh. Người ấy không thử nghiệm Kinh Thánh bằng các tư tưởng khoa học của loài người, nhưng người thử nghiệm các tư tưởng ấy theo tiêu chuẩn không lầm lẫn (của Kinh Thánh). Người ấy biết rằng lời Đức Chúa Trời là lẽ thật (chân lý), và chân lý thì không bao giờ tự mâu thuẫn với chính nó; bất cứ điều gì trong sự dạy dỗ của cái gọi là khoa học mâu thuẫn với sự thật về sự mặc khải của Đức Chúa Trời, thì ấy là sự thật ra từ sự phỏng đoán của con người.

Với những người thật sự khôn ngoan, sự nghiên cứu khoa học mở ra những lãnh vực bao la cho tư tưởng và sự hiểu biết.” – Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, tập 8, trang 325.

ĐỀ TÀI THẢO LUẬN:

1. Thảo luận lại về câu hỏi của cuối bài học ngày thứ Tư. Phải, rất tốt khi chúng ta tìm thấy bằng chứng khảo cổ xác nhận lịch sử Kinh Thánh. Nhưng điều gì xảy ra khi các bằng chứng khảo cổ học tìm thấy được lại có những diễn giải mâu thuẫn với câu chuyện Kinh Thánh? Điều này cho chúng ta biết gì về sự thật là chúng ta phải dựa vào Lời Chúa và tin tưởng rằng ấy là Lời Chúa, và xác tin như vậy, bất kể những tuyên bố của khảo cổ học hay bất kỳ khoa học nào khác của con người?
2. Hãy suy nghĩ về tất cả mọi lời tiên tri của Kinh Thánh đã được thực thi trong quá khứ, mà ngày nay từ tầm nhìn của chúng ta, chúng ta đã thấy chúng đã xảy ra. Chẳng hạn, lịch sử của đa số các vương quốc nói đến trong Đa-ni-ên đoạn 2 và 7. Chúng ta học được gì, và bằng cách nào chúng ta học được thấy rằng các lời tiên tri này đã hoàn thành trong lịch sử, và thế nào sự hiểu biết ấy giúp chúng ta tin tưởng vào Chúa về những lời tiên tri cho tương lai chưa xảy đến?